

Перелік питань
для підготовки до атестаційного іспиту “Історія”
(ОС “Бакалавр”, спеціальність 014.03 – Середня освіта (Історія))

1. Політичний устрій Риму епохи «пізньої республіки» та принципату: порівняльна характеристика.
2. Східний похід Александра та виникнення його імперії. Еллінізм як явище і епоха: дискусії та підходи до інтерпретації.
3. Територія України в найдавнішу епоху: від появи людини до найдавніших осілих неолітичних спільнот.
4. Українські землі в добу ранньозалізного віку. Розселення кіммерійців, скіфів, сарматів. Осередки античної полісної цивілізації на території України.
5. Візантійська імперія: етапи історичного розвитку.
6. Проблеми етногенезу слов'ян. Розселення слов'ян на теренах Центральної та Східної Європи.
7. Слов'янська колонізація Балканського півострова (VI–VII ст.).
8. Арабське завоювання Піренейського півострова. Реконкіста.
9. Зародження та розвиток ранньофеодальних монархій в Західній Європі (V– X ст.).
10. Сеньйоріальні (ленні) та станово-представницькі монархії в країнах Західної Європи (X–XVст.).
11. Передумови, перебіг та історичні наслідки Хрестових походів.
12. Особливості суспільно-політичного розвитку Русі в XI – на початку XIII ст.
13. Утворення Галицько-Волинської держави та її розвиток наприкінці XII – у першій половині XIV ст.
14. Монголо-татарські завоювання у Східній Європі та їх вплив на історичний розвиток українських земель.
15. Включення українських земель до складу Великого Князівства Литовського та їх політичний статус у XIV – першій половині XVI ст.
16. Виникнення та розвиток середньовічних монархій в країнах Центрально-Східної Європи.
17. Становище українських земель в складі Королівства Польщі в другій половині XIV – першій половині XVI ст.
18. Урбанізаційні процеси на українських землях у XIV–XVI ст. Особливості функціонування магдебурзького права в містах України.
19. Реформація та Католицька Реформа в країнах Європи.
20. Формування абсолютних монархій в країнах Західної Європи.
21. Церковні стосунки на українських землях у XV – у першій половині XVII ст.
22. Гуситський рух: ідеологія, представники, здобутки.
23. Реформація та Католицька Реформа.
24. Запорізька Січ у другій половині XVI–XVIII ст.: особливості політичного та економічного розвитку.
25. Становлення багатонаціональної монархії Габсбургів (XVI–XVIII ст.).
26. Українське козацтво та його роль у суспільно-політичному житті Речі Посполитої в першій половині XVII ст.
27. Гетьманування Івана Виговського. Відносини з Москвою та Варшавою.
28. Слобідська Україна в другій половині XVII–XVIII ст.

29. Англійські революції та становлення парламентської монархії (40–80-ті рр. XVII ст.)
30. Гетьманщина наприкінці XVII – в останній чверті XVIII ст.: ліквідація автономного устрою.
31. Українські землі під владою Речі Посполитої у другій половині XVII–XVIII ст.
32. Американська революція та виникнення Сполучених Штатів Америки.
33. Країни Західної Європи в період наполеонівських воєн. Віденський конгрес та його рішення.
34. Західноукраїнські землі у складі володінь австрійських Габсбургів (кінець XVIII – перша половина XIX ст.): правовий статус та соціально-економічний розвиток.
35. Утворення Німецької імперії.
36. Рух за об'єднання Італії.
37. Русофіли (москвофіли) та народовці в громадсько-політичному житті Галичини (в другій половині XIX ст.).
38. Становлення незалежних держав на Балканському півострові в XIX – на поч. XX ст.
39. Українські політичні партії на зламі XIX–XX ст.: програмні засади та діяльність.
40. Паризька мирна конференція 1919–1920 рр.: Версальська система договорів.
41. Політика більшовицької влади в УСРР у 20-х роках XX ст. Включення України до складу СРСР.
42. Західноукраїнські землі в 1919–1939 рр.: політико-правове становище та національні рухи.
43. Рух Опору в країнах Європи в роки Другої світової війни.
44. Україна в роки Другої світової війни і в перші повоєнні роки.
45. Геополітичні зміни після завершення Другої світової війни: Ялтинсько-Потсдамська система.
46. Утворення військово-політичних блоків після Другої світової війни.
47. Встановлення комуністичної влади в країнах Центральної та Південно-Східної Європи.
48. СРСР у 50–80-х рр. XX ст.: головні тенденції розвитку.
49. “Оксамитові революції” та трансформація посткомуністичних суспільств у Центрально-Східній Європі.
50. Розпад СРСР та відновлення незалежності України.
51. Політичний розвиток України в 1991–2013 рр.
52. Інтеграційні процеси в повоєнній Європі: від ЄОВС до ЄС.
53. Поглиблення євроінтеграційних процесів на зламі XX–XXI ст.: розбудова ЄС.
54. Україна в міжнародних інституціях (1991–2024): зовнішньополітичні перспективи.
55. Китай наприкінці XX–XXI ст.
56. Зміст шкільної історичної освіти в сучасній Україні: стандарти, програми, формування компетентностей.
57. Європейські традиції вивчення історії в школі: характеристика основних підходів та напрямків.

58. Формування громадянських компетентностей учнів при вивченні історії Афіньського поліса архаїчної та класичної доби. Сутність поняття античної демократії.
59. Військово-історичний матеріал у шкільному курсі історії. Епоха вікінгів у Європі (VIII–XI ст.).
60. Початки української державності. Руська держава в IX–X ст. в українських шкільних підручниках.
61. Військово-історичний матеріал у шкільному курсі історії: Тридцятилітня війна.
62. Національно-визвольна війна українського народу та події 1648–1676 рр. в українських програмах з історії для школи (1991–2024): трансформація підходів та інтерпретацій.
63. Військо Запорозьке як державний механізм в середині XVII ст. у відображенні українських шкільних підручників історії.
64. Україна за часів «Руїни». Наслідки та уроки у відображенні шкільного курсу історії.
65. Висвітлення Французької революції кінця XVIII ст. на сторінках шкільних українських підручників.
66. Відображення українського націєтворення в шкільному курсі історії: порівняльна характеристика українського національного відродження першої половини XIX ст. у Наддніпрянщині та Галичині.
67. Висвітлення революційних подій 1848–1849 рр. на європейському континенті в українському шкільному курсі історії.
68. Модернізаційні процеси “довгого століття” на сторінках українських шкільних підручників з всесвітньої історії.
69. Військово-історичний матеріал у шкільному курсі історії: Велика війна (1914–1918).
70. Українські землі в роки Першої світової війни в відображенні шкільного курсу історії.
71. Українська національна революція 1917–1921 рр.: етапи державотворення в українських шкільних підручниках.
72. Причини поразки, уроки та історичне значення Української національної революції 1917–1921 рр. у відображенні шкільного курсу історії.
73. Голодомор 1932–1933 рр. в історичній пам’яті українського народу та в шкільному курсі історії України.
74. Тоталітаризм як режим державної влади в викладі шкільного курсу всесвітньої історії: фашистська Італія.
75. Тоталітаризм як режим державної влади в викладі шкільного курсу всесвітньої історії: Німеччина 30-х – сер. 40-х рр. XX ст.
76. Тоталітаризм як режим державної влади в викладі шкільного курсу всесвітньої історії: СРСР у 30–40-х рр. XX ст.
77. Висвітлення Другої світової війни на сторінках українських шкільних підручників.
78. Культурно-історичний матеріал у шкільному курсі історії. Український дисидентський та правозахисний рух 60–70-х рр. XX ст.
79. Викладання соціально-економічної історії та проблем історії культури крізь призму українських програм та шкільних підручників з історії (1991–2024).

80. Актуальні проблеми нашого сьогодення в шкільному курсі історії України: “Революція гідності”.
81. Відображення українського державотворення в шкільному курсі історії.
82. Актуальні проблеми нашого сьогодення в шкільному курсі історії України: російсько-українська війна (2014–2025).